

18.6.2024

VN/27334/2023

Työterveyshuollon neuvottelukunnan kokous 5/2024; Pöytäkirja

Aika 30.5.2024 klo 13.05–15.35

Paikka Teams-kokous (ks. linkki sähköpostista/kalenterista)

Osallistujat neuvottelukunnan jäsenet / varajäsenet

Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
(x) Kimmo Tarvainen, pj., STM	(-) Jarno Virtanen, STM
(x) Sari Raassina, varapj., STM klo 14:59 asti	(-) Helena Vorma, STM
(-) Anu Tuovinen, Akava	(x) Lotta Savinko, Akava
(-) Auli Rytivaara, EK	(-) Vesa Rantahalvari, EK
(x) Anne Salomaa, EK	(-) Hanna-Maija Kause, HALI
(x) Paula Melart, Kela	(-) Kirsi Airinen, Kela
(x) Minna Salli, KT	(-) Patrik Tötterman, KT
(x) Maire Lumiaho, MTK	(-) Aino Launto-Tiuttu, MTK
(x) Riitta Työläjä, SAK	(-) Anne Mironen, SAK
(x) Inka Koskiahho, STTHL	(-) Nina Sulonen, STTHL
(x) Marika Löija, STLY	(-) Aulikki Juntunen, STLY
(-) Ida Nummelin, STTK	(-) Petra Marjamaa, Tehy
(-) Harri Hellstén, SY	(-) Albert Mäkelä, SY
(-) Nico Steiner, TEM	(-) Antti Närhinen, TEM
(x) Antti Koivula, TTL	(x) Eva Helaskoski, TTL
(x) Päivi Lantto, VM klo 14.53 asti	(-) Juha Madetoja, VM
(x) Andreas Blanco Sequeiros, STM	(-) Pekka Paaermaa, STM

Sihteeri

(x) Sari Nissinen, TTL

Asiantuntijat

(x) Lisbeth Forsman-Grönholm, STM
 () Kaisu Ahtola, STM
 (x) Jaana Vastamäki, STM
 (x) Niina Kovanen, STM
 (x) Markku Satokangas, THL
 (x) Janne Martikainen, UEF

Postiosoite
Postadress
Postal Address
 Sosiaali- ja terveysministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 33
 00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 8
 Helsinki

0295 16001
 +358 295 16001

02951 63415
 +358 2951 63415

kirjaamo@stm.fi
 stm.fi

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 13.05. Todettiin läsnäolijat.

2 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

3 Esityslistan hyväksyminen

Hyväksyttiin kokouksen 5/2024 työjärjestys.

4 Edellisen kokouksen 4/2024 pöytäkirjan hyväksyminen (25.4.2024)

Hyväksyttiin edellisen kokouksen 4/2024 pöytäkirja.

5 Jäsenasiat

Neuvottelukunnalle tiedoksi, että STM on nimittänyt 26.4.2024 työterveyshuollon neuvottelukuntaan Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:n esityksestä lakimies, verojohtaja Timo Sipilän tilalle jäseneksi asiantuntija Maire Lumiahon (molemmat Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:stä).

6 Työterveyshuollon palveluiden käyttö työikäisten terveydenhuollon palvelukokonaisuudessa-selvitys, Markku Satokangas, THL

Markku Satokangas esitti Työterveyslaitoksen kanssa yhteistyössä tehtyä otsikon mukaista selvitystä (Liite 1). Selvitys on julkaistu ja löytyy osoitteesta: <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-408-312-6>

Neuvottelukunta kiitti hyvästä esityksestä. Keskustelussa todettiin, että työterveyshuollon palveluiden osalta olisi käyntimäärien lisäksi hyvä tunnistaa myös palveluihin käytetty aika sekä työterveyshuoltoon erikoistumassa olevat lääkärit.

7 Työterveyshuollon sote-integraatio- tutkimuskonsortio, siihen kuuluvan osahankkeen Työkykyiset elinvuodet (PALY) tulokset, Janne Martikainen, Itä-Suomen yliopisto

Janne Martikainen esitti Itä-Suomen yliopiston toteuttaman Työkykyiset elinvuodet (PALY)-osahankkeen tuloksia työterveyshuoltoon ja työikäisten työlliseen väestöön liittyen. (esitys liitteenä)

PALY eli työkykypainotettu elinvuosi kuvaa sairauksien aiheuttamaa taakkaa väestössä painottamalla yksilön elinvuosia toiminta- ja työkyvyn suhteen. Martikaisen mukaan masennus haastaa suomalaista yhteiskuntaa myös PALY-näkökulmasta, sillä masennuksen ja muiden mielenterveysongelmien takia Suomessa menetetään työkykyisiä elinvuosia. Erityisesti PALY-menetykset korostuvat 18–34-vuotiaassa väestössä sekä naisilla. Masennuksen rinnalle merkittäviksi PALY-menetysten aiheuttajiksi nousevat erityisesti 35–64-vuotiailla TULES- sekä sydän- ja verisuonisairaudet. PALYn lisäksi hankkeessa tarkastellaan työkykypainotettua työuran pituutta (PAWE-estimaatti), jossa työvuosia painotetaan ikä- ja sukupuolikohtaisilla työkykyindekseillä. PALY- ja PAWE-mittareiden

avulla on mahdollisuus arvioida sairauksien aiheuttamaa yhteiskunnallista taakkaa toiminta- ja työkyvyn näkökulmasta.

Neuvottelukunta kiitti hyvästä ja mielenkiintoisesta esityksestä. Keskustelussa todettiin, että vaikka alentuneen työkyvyn mittaaminen on haastavaa, on sitä tärkeää pyrkiä mittaamaan. Koetun työkyvyn osalta muistutettiin, että vaikka henkilö arvioi työkykynsä hyväksi, taustalla voi olla jo uhkia työkyvyn alentumiselle. Työterveyshuollossa näitä pyritään tunnistamaan ja ehkäisemään ennen kuin työkyky alenee. Todettiin kuitenkin, että esitettyjen mittareiden avulla on mahdollista nähdä trendejä nimenomaan väestötasolla, ei niinkään yksilötasolla.

8 Työelämän mielenterveyden edistämisen ja tukemisen tilannekuvan rakentuminen, Jaana Vastamäki, Lisbeth Forsman-Grönholm, Kimmo Tarvainen, STM

Kimmo Tarvainen kertoi 10.4. pidetyssä ministeri Grahn-Laasosen työelämän mielenterveyden pyöreän pöydän kokouksessa käsitellyistä ja jälkikäteen kommentoiduissa todennäköisesti etenevistä toimenpide-ehdotuksista (esitys liitteenä) : ohjatun omahoidon koulutus työterveyshuolloille, Kelan esille nostamat korvauserusteita selkeyttävät toimenpiteet työterveyshuollon mielenterveyteen liittyvien toimien korvaamiseksi, mielenterveyttä edistävän ja tukevan porrasteisen mallin käyttöönoton kannustaminen, työpaikkojen kannustaminen mielenterveyttä edistävän ja tukevan työterveysyhteistyömallin sisällyttäminen työterveyshuoltosopimukseen ja -toimintasuunnitelmaan.

Neuvottelukunta piti hyvänä, että asiat etenevät. Lisäksi pidettiin hyvänä, että työterveyshuoltoa ollaan kehittämässä yksilöiden tukemisesta myös vahvemmin työyhteisöjen tukemiseen. Todettiin, että muutoksia tarvitaan asetukseen, Kelan korvauskäytäntöön ja hyvän työterveyshuoltokäytäntöoppaan päivittämiseen. Toimenpide-ehdotusten edistämisen aikataulut selviävät kesälomien jälkeen.

9 Petteri Orpon hallitusohjelman työkykyohjelmaluonnos, Kimmo Tarvainen ja Niina Kovanen, STM

Kimmo Tarvainen esitteli Petteri Orpon hallitusohjelmaan kirjatun työkykyohjelman alustavaa luonnosta (esitys liitteenä). Neuvottelukuntaa pyydettiin arvioimaan työkykyohjelmaan kirjatut toimenpiteet sekä sen liittyntäpinnassa olevat muut ohjelmat ja hankkeet (Forms-kysely kokouksen aikana). Tulosten mukaan tärkeimmiksi edistettäviksi asioiksi koettiin työikäisten työkykyä tukevan palvelukokonaisuuden ja palveluketjujen rakentaminen, osatyökykyisten työelämään osallistumisen vahvistaminen ja TYÖOTE-toimintamalli.

Neuvottelukunta piti esitettyä ohjelmaluonnosta hyvänä. Keskustelussa ehdotettiin, että toimenpiteissä mainittaisiin myös työelämätaidot sekä koulutukseen liittyvä yhteistyö. Kuten myös tarve käsitellä yhdessä työturvallisuuteen ja työterveyshuoltoon liittyviä asioita. Lisäksi olisi hyvä korostaa työtä voimavarana, pyrkiä muuttamaan työelämäpuhetta positiivisemmaksi ja hyödyntää siinä esim. TYÖ20230-ohjelmaa sekä lisätä väkivallan poistaminen työpaikoilta -kohtaan tarve suojella palvelualojen yrityksiä ja työntekijöitä häiriköiltä. Puheenjohtaja totesi lopuksi, että kommentteja voi toimittaa edelleen STM.

10 Muut asiat

Neuvottelukuntaa tiedotettiin päivitystä ohjeesta huumausainetestauksesta työelämässä: [Huumausainetestauksesta työelämässä uusi ohje - Sosiaali- ja terveysministeriö \(stm.fi\)](https://stm.fi/huumausainetestauksesta-tyoelamassa-uuhi-ohje-sosiaali-ja-terveysministerio).

Neuvottelukunnan keskustelussa todettiin, että työterveyshuollon ammattilaiset kaipaavat tarkennuksia testaustulosten tulkintaan ja koulutusta. Koulusta järjestää Työterveyslaitos ja koulutusta päivitetään, kun esiin nostetut epäselvyydet on selvitetty. Lisäksi keskustelussa todettiin, että yksityisyyden suojaan työelämässä liittyvää lainsäädäntöä ollaan uudistamassa, millä on vaikutusta myös nyt päivitettyyn ohjeeseen. Puheenjohtaja totesi, että ohjeen osalta voi edelleen lähettää kommentteja. Työryhmällä kokous vielä 10.6.2024.

Neuvottelukuntaa tiedotettiin Työkyvyn digioppaasta, jota Digi- ja väestötietovirasto tekee yhteistyössä laajan asiantuntijajoukon kanssa: <https://dvv.fi/tyokyvyn-digiopas>

11 Seuraavat kokoukset

22.8.2024 klo 13.05–15.30

26.9.2024 klo 13.05–15.30

31.10.2024 klo 13.05–15.30

28.11.2024 klo 13.05–15.30

12 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.35.

Puheenjohtaja Kimmo Tarvainen

Sihteeri Sari Nissinen

Liitteet

Jakelu Työterveyshuollon neuvottelukunta, asiantuntijat

Tiedoksi